

Kvaliteten på Skanderborg Gymnasium - Selvevaluering 2023

Kvalitet

Gymnasieskolens bekendtgørelser forpligter alle gymnasiale uddannelser på at forberede eleverne til videregående uddannelse gennem udvikling af faglig indsigt og studiekompetence. Men samtidigt er alle gymnasiale uddannelser også forpligtet på at have et dannelsesperspektiv med vægt på elevernes udvikling af personlig myndighed, så de lærer at forholde sig reflekterende og ansvarligt til deres omverden. Eleverne skal også blive alment dannet og udvikle sig som menneske.

Det er lettere at måle den faglige viden end udviklingen i elevernes almindelse. Alligevel ønsker vi begge dele: Fagligt dygtige elever, men også studenter der er selvstændigt tænkende, ansvarsbevidste og med personlig myndighed. I denne afrapportering er det meste datamateriale kvantitativt, hvilket betyder en skævvridning mod resultater, som lader sig kvantificere. Når vi taler om den samlede kvalitet på SG, er det derfor vigtigt at være bevidst om denne blinde vinkel og gerne have Einsteins ord i baghovedet: *"Ikke alt, der kan tælles, tæller, og ikke alt, der tæller, kan tælles."*

Vores kvalitetssystem er baseret på løbende afrapporteringer, der gør det muligt at udpege og prioriterer udvalgte områder. Resultaterne fungerer derfor også som et kvalificeret input til skolens fremtidige indsatser. De fremtidige indsatser er beskrevet i vores opfølgingsplan.

Denne selvevaluering fremstår umiddelbart som en opsummering af udvalgte resultater. Der eksisterer altså til hvert mål et mere udbydende datagrundlag, som ikke er medtaget her. Trivsel og karaktergennemsnit er to områder, der har vores særlige fokus i år. Lidt mere uddybende data fra disse to områder er derfor medtaget i denne selvevaluering.

Endelig har vi været udtaget til tilsyn som følge af for lave studentereksamenskarakterer i forhold til den socioøkonomiske reference, og vi har gennemført et sparringsforløb med to læringskonsulenter fra Børne- og Undervisningsministeriet.

På medarbejdersiden er der ikke i år gennemført en arbejdspladsvurdering (APV) eller måling af den professionelle kapital. Tidligere resultater (senest 2021) har vist, at skolen overordnet set er en god arbejdsplads. Den professionelle kapital har i mange år ligget stabilt og i sammenligning med andre gymnasiale skoler ligger Skanderborg pænt over gennemsnitsværdien.

Konklusion

Statusbilledet på uddannelsesstatistik.dk, når man slår op på Skanderborg Gymnasium, ser ud som bilag 1. Generelt ligger vi udmærket, på nær den socioøkonomiske reference, men det er dog værd at kommentere enkelte elementer:

Overgang til videregående uddannelse

Med hensyn til videregående uddannelse har vores elever en lidt længere sabbatperiode end landsgennemsnittet. SG ligger i 2021 5%-point under landsgennemsnittet for overgang til videregående uddannelse 2 år efter studentereksamen. Fra tidligere undersøgelser ved vi dog, at en stor andel af studenterne ender med at være i gang med en uddannelse. Skanderborg Gymnasiums Studenterårgange fra 2005 og årene efter, havde en overgang til videregående uddannelse, inkl. erhvervsuddannelser på næsten 95%, fem år efter deres studentereksamen. Skanderborg Gymnasiums studenter kommer fortsat i gang med videregående uddannelse og som det fremgår af tabel 1 også i større udstrækning end det nationale gennemsnit. Det er dog tydeligt, at dette tal er faldende i de senere år, betydende at flere i gennemsnit tager flere sabbatår, mellem gymnasiet og videregående uddannelse, end før. 85,7% af studenterårgang 2016 fra Skanderborg er efter 5 år i gang med eller har færdiggjort en videregående uddannelse, på landsplan er gennemsnittet for studenterårgangen 82,8%.

Gennemsnitligt er studenterne i Danmark og i Skanderborg, længere om at komme i gang med en uddannelse i 2023 end i 2010. Det er interessant, fordi det for det første matcher vores fornemmelse af, at vores elever har mindre travlt med at komme videre, eller måske snarere har sværere ved at vælge, og fordi det synes stadig vigtigere for de unge og deres forældre at købe sig tid før et studium. Det gælder også før gymnasiet, hvor vi nu i 2023 kan se, at kun ca. 10% af vores kommende 1g-elever kommer direkte fra 9. klasse, mens resten har taget sig tid til et 11-skoleår (10. klasse), uagtet at de er klar til gymnasiet efter 9. klasse, og det gælder altså også efter gymnasiet.

En stigende andel bruger mere end 5 år på at komme i gang med en videregående uddannelse:

Tabel 1: Andel (%) med der 5 år efter afsluttet studentereksamen er påbegyndt en videregående uddannelse inkl. erhvervsuddannelse og arbejdsmarkedsuddannelse. Kilde:

Uddannelsesstatistik.dk, nyeste tal hentet 1. maj 2023.

Student årgang	2013	2014	2015	2016
På landsplan	89,2	88,5	87,2	82,8
Skanderborg Gymnasium	93,0	91,8	89,8	85,7

Dannelse, fastholdelse, trivsel, motivation og karakterer

Elevernes dannelsesmæssige kompetencer bliver også udviklet i deres tid på SG. Der sker meget med deres personlige udvikling og identitet. Et par elev citater kan illustrere dannelsesaspektet:

"Mit verdenssyn er blevet åbnet op". "... lærer at samarbejde med andre i større grupper, og derved lærer man også at have større tolerance og tålmodighed over for andre". "...udviklet en arbejdsmoral, det vil sige gå på mod og en viljestyrke til at få lavet de ting, jeg nu engang skal have lavet."

Vores evne til fastholdelse og fuldførelse er også over landsgennemsnittet. Ministeriets tal for fuldførelse er desværre ikke tilgængelige, men i forhold til fastholdelse det første år er det 8% af eleverne på landsplan som afbryder uddannelse. På SG har vi længe fastholdt 1g-eleverne bedre

end landsgennemsnittet. Det har dog de senere år været let faldende, men er dog fortsat godt – for skoleåret 2021-22 er det lidt under 5% der afbryder deres gymnasieforløb i løbet af 1g, mod lidt under 8% på landsplan. Når vi spørger eleverne om, hvilke frafaldsårsager, som har størst betydning, peger de på faglige årsager. Dernæst er det personlige og sociale årsager.

Angående trivsel er konklusionen, at den er god set ift. landsgennemsnittet. 17 klasser har dog svarværdier under skolegennemsnittet, hvilket kan indikere mindre eller større trivselsudfordringer, og overordnet oplever omkring 5% af vores elever udfordringer med deres velbefindende. Trivsel problematikken foldes lidt mere ud senere.

Der er stadig et centralt område, hvor skolen har en særlig udfordring. Det handler om elevernes karaktergennemsnit. Eleverne får ikke høje nok karakter i forhold til sammenlignelige elever på landsplan, med de samme socioøkonomiske baggrundsforhold som vores. Vores eleverne har dog et højere karaktergennemsnit end eleverne på landsplan, men det er klart at den socioøkonomiske reference er en pointe og at vores elever burde klare sig lidt bedre målt på den faglige karakter. Datamaterialet bag disse konklusioner er dog ikke stærkt, men vi har som nævnt været udtaget til tilsyn på dette område og vi har sammen med læringskonsulenter fra ministeriet dykket ned i data for at blive klogere på hvad vi kan gøre ved det, se særligt afsnit om det ministerielle tilsyn nedenfor. Vi satte fokus på motivation og elevernes tilgang til deres skole fordi vi vurderer at det ikke er nok alene at se på et slutresultat som karaktererne udtrykker, vi bør meget mere arbejde med baggrunden og elevernes vej igennem vores skole. Derfor er arbejdet med fællesskaber i klasserne, med elevernes motivation og deres for forståelse for hvad skole skal interessere.

Et af vores indsatsområder de senere år omhandler trivsel eller mere præcist fællesskab i klasserummet, med hensyn til den enkelte elevs behov. Det er derfor interessant at kigge ekstra grundigt på året ETU (elevtrivselsundersøgelse).

Vi har opnået en nyttig indsigt i problematikken, som baserer sig på selve opgørelsesmetoden. Den første erkendelse drejer sig om, at det ikke giver mening at tale om eller styre efter høje gennemsnitstal. Fx vil meget høj trivsel i én klasse udjævne en meget lav trivsel i en anden klasse. Gennemsnittet vil derfor set fint ud, selvom der fortsat kan være store trivselsudfordringer i den ene klasse, målt på svarene i undersøgelsen.

Problematikken bliver meget tydelig, når man sammenholder to 1.g klasser, der ligger i hver sin ende af skalaen.

Tabel 2. Udvalgte spørgsmål omkring elevernes motivation og indsats. Indekstal

Spørgsmål	1.d	1.y	1. årgang gns.
Jeg laver mit skolearbejde, fordi jeg er interesseret i det	40	72	52
Jeg er motiveret for undervisningen	56	79	64
Jeg kan lide at kende til og lære nye ting	68	92	81

Tabel 2 viser, hvordan motivationen for at gå i skole er meget forskellig mellem de to klasser. Det interessante er derfor i mindre grad gennemsnittet og i højere grad den enkle klasse. Groft sagt har gennemsnittet ikke nogen praktisk værdi. Resultatet bakkes også op af vores daglige teamarbejde med klasserne. Nogle klasser har brug for en stor og vedholdende indsats, og andre klasse har et velfungerende arbejdsfællesskab. Indsats skal altså koncentreres de rigtige steder.

Den anden erkendelse kommer også til udtryk i tabel 1. Hvad er det vi måler? Er det trivsel eller personlige indstillinger til gymnasielivet? Noget tyder på, at det er indstillingen. 1.d er nogle andre individer med andre prioriteringer, værdier og dagsordener end dem i 1.y. Det er ikke i sig selv et problem. Men fordi vi samtidigt ved at nogle af disse klasser faktisk fungerer udmærket har vi stillet spørgsmålstejn ved at 1d ikke nødvendigvis trives dårligere end 1y, blot fordi tallene er lavere. Eleverne i 1.d har en anden personlighedstype, motiveres af andre ting end 1y og vi skal

måske møde og motivere dem på en måde, som passer til dem. Det er en central erkendelse i årets arbejde som vi vil undersøge nærmere og arbejde videre med de kommende år.

En tredje overvejelse omhandler, hvilke områder vi som skole reelt kan gøre noget ved, og som vi kan målrette vores aktiviteter efter.

Tabel 3. Overblik over hvilke trivselskategorier klasserne fordeler sig i

	2021	2022
Trivsels kategorier	Klasser som ligger noget under skole gennemsnittet	Klasser som ligger noget under skole gennemsnittet
Læringsmiljø	1d, 2z, 3a, 3b, 3w	1d, 1f, 2b, 2c, 2d, 2f, 3a
Elevernes motivation og indsats	1b, 1d, 2a, 2c, 2z, 3a, 3b, 3c, 3w, 3z	1d, 2c, 2d, 2f, 3c
Selvurderet elevperformance	1b, 2a, 2c, 2z, 3a, 3b, 3c, 3z	1d, 2b, 2c, 2f, 3y, 3z
Klasserelationer	1b, 1e, 1z, 2c, 2d, 2e, 2y, 2z, 3c	1b, 1e, 1z, 2b, 2d, 2x, 2z, 3d, 3y, 3z
Velbefindende	1e, 1z, 2c, 2d, 2z, 3z	1b, 2b, 2x, 2z, 3a, 3z
Støtte hjemmefra		
Arbejdspres	1d, 2c	2f, 3c, 3w, 3z
Mobning, chikane m.m	2c, 3a, 3y, 3z	2b

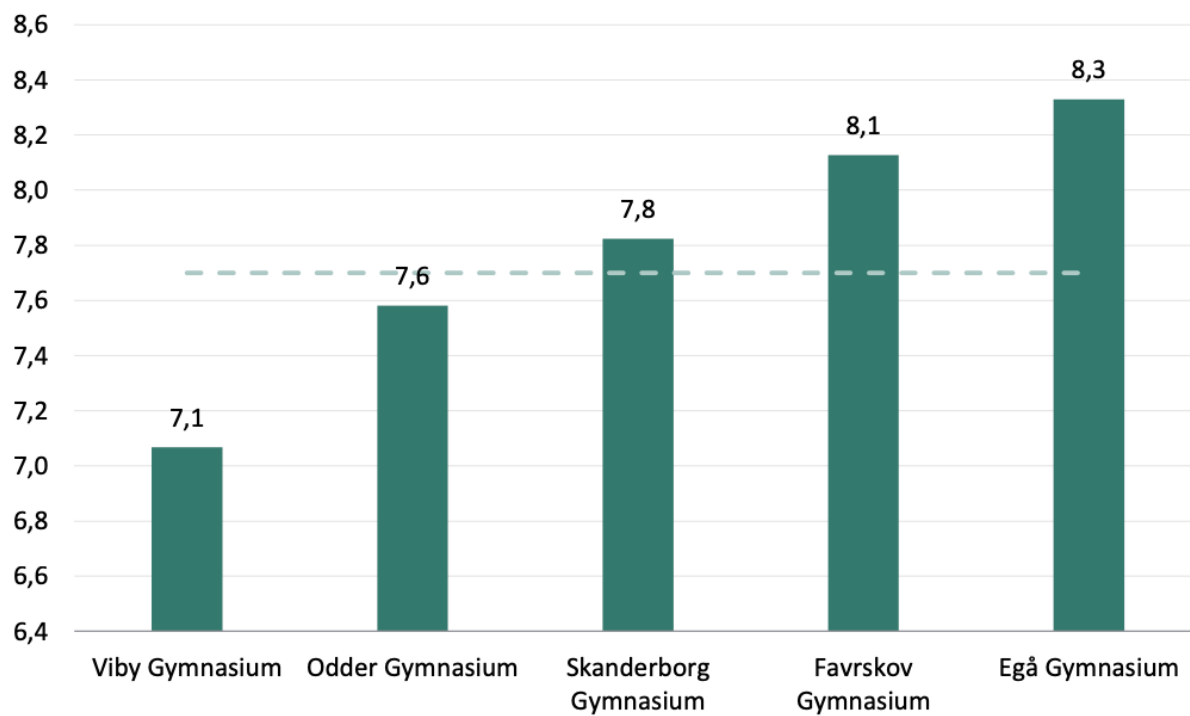
Som det fremgår af tabel 3, er de største generelle trivselsudfordringer for eleverne omkring klasserelationer og læringsmiljøet. I de to kategorier kan vi arbejde for en forbedring sammen med eleverne i klasserne. I de øvrige kategorier er det i højere grad op til eleverne selv. Tabel 3 viser også tydeligt, at nogle klasser har udfordringer med andre delelementer af trivslen som vi ikke må negligere.

Ministerielt tilsyn

Vi har i dette skoleår igen været udtaget til ministerielt tilsyn på den socioøkonomiske reference. Vores elever får samlet set for lave karakterer i forhold til sammenlignelige elever. Vi var udtaget til et tilsvarende tilsyn i skoleåret 2020-2021, hvor vi iværksatte et arbejde i faggrupperne med fokus på karakterbedømmelse og faglærernes arbejde med eksamensforberedelse af eleverne. Dette arbejde blev amputeret på grund af coVID-19-nedlukningerne og vi har derfor et fortsat arbejde i gang her. Børne- og Undervisningsministeriet tilbød i forbindelse med det aktuelle tilbud at vi kunne få et sparringsforløb med to læringskonsulenter. Det har været et udmærket forløb hvor vi sammen med læringskonsulenterne er dykket ned i data og bl.a. diskuteret motivation og elevtrivsel.

Nedenfor vises et søjlediagram over stx-studenternes eksamensgennemsnit for 2022. De grønne søjler er institutionernes eksamensgennemsnit for sommeren 2022, mens den stiplede linje er landsgennemsnittet der i 2022 ligger på 7,7.

Figur 1 | Eksamensresultat inkl. bonus A (2022), karaktergennemsnit og institution



Kilde: [Datavarehuset](#)

Tabel 4. Karaktergennemsnit

	2022	2021	2020	2019	2018
Karaktergennemsnit SG	7,8	8,0	7,7	7,9	7,5
Lands gennemsnit	7,7	7,7	7,6	7,3	7,4
Forventet karaktergennemsnit på SG ift. socioøkonomisk reference	8,0	--	--	8,0	7,9

Tabel 4 viser, at elevernes karaktergennemsnit ved studentereksamen, alle årene er højere hos os end lands gennemsnittet. I 2018 er karaktergennemsnittet lavere end forventet, når vores elever sammenlignes med elever på landsplan med de samme baggrundsforhold. For 2019 er forskellen ikke signifikant. Pga. Corona er der ikke sammenlignelige data for 2020 og 2021. 2020 er særlig speciel, da stort set alle eksamener blev aflyst. I 2022 er eksamensresultatet signifikant og dårligere end forventet. 0,2 karakterpoint under forventningen. Ministeriet har valgt at lave en 2-årig beregning for perioden 2020-2021, da corona-årene ikke er sammenlignelige med årene før. Fra 2020-2021 ligger SG 0,3 karakterpoint under det forventede. Forskellen er signifikant. Som anført nedenfor iværksatte vi derfor, i samarbejde med læringskonsulenterne, en række tiltag i skoleåret 2022-23 med fokus på at blive klogere på data og ikke mindst for at forstærke den indsats der blev amputeret som følge af corona-nedlukningerne.

Sidst i april 2023 har undervisningsministeriet endnu ikke data klar fra sommereksamen 2022, så vi ved i skrivende stund ikke, hvilke fag der eventuelt har særlige udfordringer eller om tallene er ved at rette sig som vi forventer. Det følger vi op på.

Initiativer i løbet af 2022-23

Vi har tidligere iværksat en række tiltag på området. Bl.a. omkring brugen af data og professionalisering af karaktergivningen i skolens fag. Disse tiltag er fortsat i spil, og vi forventer de vil afspejle sig i karaktererne på sigt.

I år har vi også iværksat en række nye tiltag.

For det første har vi haft et godt samarbejde med ministeriets læringskonsulenter. De har ikke kunne udpege konkrete områder, hvor vi har et problem, så vi har sammen sat fokus på de data vi kender og vi har sammen stillet gode spørgsmål, som vi efterfølgende har forsøgt at forfølge. Det fx ikke specielle fag, store fald i eksamenskarakter eller mangel på at løfte de dygtigste. Der er nærmere tale om, at vi ligger en smule rigtigt mange steder og lidt for lavt andre.

Sammen med læringskonsulenter har vi bl.a. undersøgt, om vores større fastholdelse betyder noget for vores løfteevne. I det at vi fastholder betydelig flere end landsgennemsnittet, fastholder vi måske også nogen med meget dårlige karakterer. Vi kan se, at de elever der ender med en studentereksamen på under 4,0 stort set alle har en betydelig bedre afgangseksamen fra grundskolen. Der er dog ikke, på landsplan, noget klart mønster, men det lader til at fastholdelse har en vis betydning for det samlede gennemsnit – men ikke mere end maksimalt måske 0,1 karakterpoint.

I samarbejdet med læringskonsulenter har vi også arbejdet med motivation. Vores ganske velbegrundede tese er at øget motivation kan give større lyst til skolearbejdet, som i sidste ende vil kunne føre til et højere fagligt niveau. Arbejdet har haft en eksplorativ karakter, bl.a. havde læringskonsulenterne en observationsdag i undervisningen hos os og vi er blevet bekræftet i, at nogle klasser har en udfordring med motivationen.

I forlængelse af det forrige tilsyn har vi fortsat arbejdet med skolens fag, med fokus på karaktergivning. I 2020-2021 brugte vi en del tid på at skolens lærere i faggrupperne drøftede selve bedømmelsessituationen, belæg for bedømmelse og hvordan vi bedst hjælper eleverne til at vise hvad de kan fagligt. I år har vi suppleret dette arbejde med et øget fokus på at gøre eleverne klar til selve eksamenssituationen. Den daglige undervisning bygger selvfølgelig op til at kunne honorere de faglige krav, men vi kan godt blive tydeligere på de præcise eksamenskrav, eksamensforløbet og hvilke kriterier, man bliver bedømt på. Eksamenstræning og ”teaching to the test” må gerne fylde mere i den afsluttende periode af et fag.

Konkret har vi holdt møde med faggruppekoordinatorerne og opfordret dem til at tage dette punkt med til faggruppen. Ligeledes med en kraftig opfordring til ikke kun at dele

eksamensmateriale, men også dele hinandens undervisningsmetoder omkring den specifikke eksamenstræning.

Vi er som skole meget optaget af hvordan vi understøtter elevernes faglige og personlige udvikling. Vi fortsætter særlige indsatser i klasser med tydelig ringe faglig motivation og særligt vores erkendelse af hvor forskellige vores klasser i virkeligheden er fylder meget. Vi har senest afholdt et PR-møde med storgruppe diskussioner og indspark omkring, hvordan vi kan øge elevernes læring og udbytte af deres tid på vores gymnasium. På kort sigt er målet at inspirere hinanden til metoder til at løfte eleverne gennem undervisningen. På længere sigt vil Skoleudvalget viderebehandle, sortere og fokuserer de forskellige indspark, som vi vil arbejde videre med i næste skoleår.



7,8

Karaktergennemsnit ved studentereksamen

Antal studenter: 250

Lands gennemsnit: 7,7

Gennemsnittet af studenternes eksamensresultater er lavere end forventet i forhold til studenter med samme socioøkonomiske baggrund

(Skoleår: 2021/2022)



4,1

Gennemsnit på spørgsmålet: 'Jeg er glad for at gå i skole', hvor 1 er dårligst og 5 er bedst

Lands gennemsnit: 4,0

(Skoleår: 2022/2023)



293

Nystartede elever

Lands gennemsnit: 200

(Skoleår: 2022/2023)



Tilgang er opdateret til og med februar 2023

804

Elever i alt

Lands gennemsnit: 556

(Skoleår: 2022/2023)



Bestand er opdateret til og med februar 2023



4,7%

Afbrød det første skoleår

Heraf var der:

2,5% der skiftede uddannelse

2,2% der gik ud af uddannelsessystemet

Lands gennemsnit (afbrød det første skoleår): 7,8%

(Skoleår: 2021/2022)



55,7%

Er i gang med videregående uddannelse to år efter studentereksamen

Lands gennemsnit: 61,1%

(Skoleår: 2018/2019)



Studieretningernes hovedområder eller fagpakker

59% Samfundsvidenskabelig studieretning

24% Naturvidenskabelig studieretning

10% Sproglig studieretning

7% Kunstnerisk studieretning

Baseret på 1.g/2.hf elever
(Skoleår: 2021/2022)

